

Verdal kommune
Møteinnkalling

Formannskapetets medlemmer

Det innkalles med dette til følgende møte:

Utvalg: Verdal formannskap
Møtested: Kommunestyresalen, Verdal Rådhus
Dato: 14.04.2016
Tid: 09:00

Før møtet vil det bli avviklet generalforsamling i Verdal Boligselskap.

Evt. forfall, eller inhabilitet i noen av sakene, meldes til utvalgssekretær på epost: Line.ertsas@verdal.kommune.no eller på telefon 740 48257. Varamedlemmer møter kun ved særskilt innkalling.

Innstilling fra komite mennesker og livskvalitet i sakene 38/16, 39/16 og 40/16 vil bli utdelt i møtet.

Verdal, 8. april 2016

Bjørn Iversen
Ordfører(s)

Sakliste formannskapetets møte 14. april 2016

Saksnr	Innhold
PS 37/16	Godkjenning av møteprotokoll
PS 38/16	Hvor mange døgnbemannede plasser skal Verdal kommune ha?
PS 39/16	Oppnevning av samarbeidsutvalg for bo- og helsetunene
PS 40/16	Søknad om kommunalt lån av som forskuttering av spillemidler til Verdal Motorsenter (Kvernmo Motor SA)
PS 41/16	Vilkår for salgs- og skjenkebevillinger for bevillingsperioden 2016-2020
PS 42/16	Orientering

Verdal kommune

Sakspapir

Hvor mange døgnbemannede plasser skal Verdal kommune ha?

Saksbehandler: Anne Kari Haugdal	Arkivref: 2016/2481 - /
E-post: anne.kari.haugdal@verdal.kommune.no	
Tlf.: 74048572	

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Komit� mennesker og livskvalitet	13.04.2016	16/16
Verdal formannskap	14.04.2016	38/16
Verdal kommunestyre		

Rådmannens innstilling:

1. I tråd med økonomiplan 2016 – 2019 etableres heldøgns omsorgsplasser tilsvarende ca 25% dekningsgrad i 2018. Dette innebærer bygging av 43 omsorgsboliger med individuelt tilpasset omsorgstilbud. Kommunen vil med det ha 61 omsorgsboliger og 89 sykeheimsplasser.
2. Utvikling i antall innbyggere over 80 år gjør at dekningsgrad vil synke til ca 20% i 2025. I perioden 2021 – 2022 gjøres nye helhetlige vurderinger for ny kapasitetsøkning til om lag 25% for perioden 2025 - 2035. I disse vurderingene skal også eventuelt behov for økning i antall sykeheimsplasser i perioden inngå, basert på faktisk befolkningsutvikling og den kunnskap som foreligger på det tidspunktet.

Vedlegg:

Ingen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

Som følge av budsjett og økonomiplan for 2016–2019, legger rådmannen fram sak for kommunestyret hvor framtidens utbyggingsbehov for boliger til helse og omsorgsformål skal besluttes. Saken bygger på orienteringssak som ble behandlet av kommunestyret i PS 77/15 og kommunedelplan helse og velferd sine fem strategier:

- Forsterke innsatsen på folkehelse slik at behovet for helse-, omsorg- og velferdstjenester begrenses.
- Tidlig innsats for å bidra til større grad av egenmestring.
- Legge til rette for bolig og aktivitet.
- Forsterke frivillig innsats.
- Ta i bruk velferdsteknologi.

1. Drivere for endringer i fremtidige helse og omsorgstjenester

Demografisk utvikling er den viktigste endringsfaktoren for fremtidig behov for helse og omsorgstjenester i kommunene.

Befolkningsframskrivningen og endringer i befolkningssammensetning i Verdal kommune mot 2040 (Middel nasjonal vekst (Alternativ MMMM) SSB april 2016)

Alder	2016	2020	2030	2040	%-vis endring 2016 - 2020	%-vis endring 2016 - 2030	%-vis endring 2016 - 2040	Endring i absolutte tall 2016 - 2020	Endring i absolutte tall 2016 - 2030	Endring i absolutte tall 2016 - 2040
0 år	171	183	191	187	6,5	10,4	8,5	12	20	16
1-5	878	909	995	976	3,4	11,7	10	31	117	98
6-12	1314	1299	1421	1462	-1,1	7,4	10,1	15	107	148
13-15	552	568	581	646	2,8	4,9	11	16	29	94
16-19	863	768	772	849	-12,3	-11,7	-1,6	-95	-91	-14
20-44	4724	4919	5116	5103	3,9	7,6	7,4	195	392	379
45-66	4313	4392	4634	4798	1,7	6,9	10,1	79	321	485
67-79	1710	2042	2136	2400	16,2	19,9	28,7	332	426	690
80-89	475	506	1023	1145	6,1	53,5	58,5	31	548	670
90+	124	117	135	313	-5,9	8,1	60,3	-7	11	189

Veksten i de eldste aldersgruppene er noe spesiell i Verdal fordi kommunen har en opphopning av årskullene født 1945-1955 på grunn av industrietableringen på 1970 tallet. Det gjør at antall eldre kommer seinere og blir kraftigere enn sammenlignet med andre kommuner, f.eks. Levanger. Bruk av helse og omsorgstjenester øker med alder, og det framtidige antall eldre i befolkningen betraktes av den grunn som en av de viktigste drivkrefter bak økte utgifter. Andre tjenesteområder som kultur, fysisk tilrettelegging i boområder ute- og inneareal m.v. vil også øke som følge av denne utviklingen.

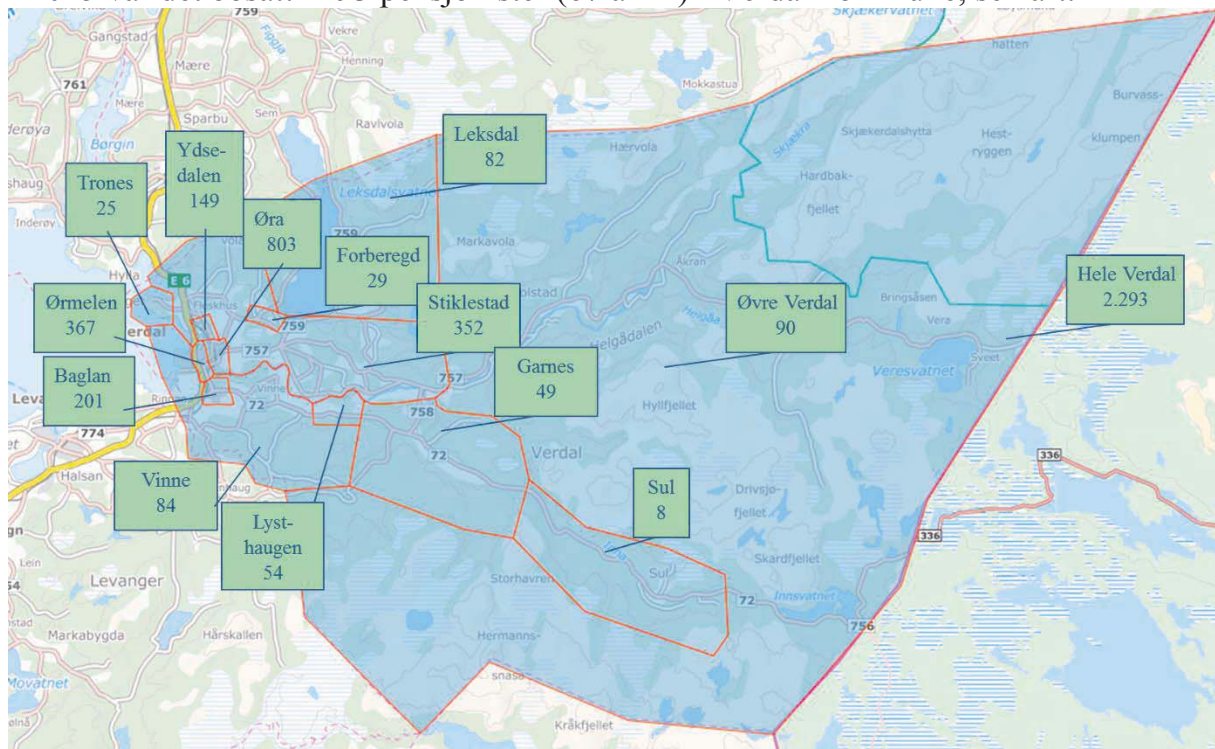
Den voksne befolkningen i Verdal, særlig blant menn, ser ut til å ha til dels dårligere helse sammenlignet med gjennomsnitt for Nord-Trøndelag og landet for øvrig. Dette gjelder særlig blant menn i aldersgruppen 30-70 år. Dette gjelder både egenvurdert

helse- og livskvalitet og objektive mål på helse, sykdom og dødelighet. Dette henger trolig sammen med et relativt lavt gjennomsnittlig utdanningsnivå i befolkningen, samt en større andel av befolkningen med usunne levevaner. Helsetilstanden blant ungdommer og seniorer (født før 1940) ser imidlertid ut til å være lik, og i en del sammenhenger bedre enn gjennomsnittet for Nord-Trøndelag.

Sosiale helseulikheter blant innbyggere i Verdal er noe redusert over tid, basert på data om forventet levealder. Det er mindre sosiale ulikheter i helse blant menn i Verdal enn blant kvinner, noe som skiller seg fra fylkes- og landssnitt, der det er større sosiale helseforskjeller blant menn enn kvinner. Andel unge uføre og andel arbeidssøkere med nedsatt arbeidsevne i Verdal er høyere enn landsgjennomsnittet. Verdal har også flere barn under 17 år som lever sammen med enslig forsørger enn fylkes- og landsgjennomsnittet. Til tross for at de sosiale ulikhetene i Verdal når det gjelder forventet levealder er noe redusert over tid, er det fremdeles til dels store og økende sosiale forskjeller mellom Verdal og andre kommuner når det gjelder helse og livslengde, der folkehelsen i Verdal grovt sett er noe dårlige enn fylket og landet for øvrig, jf Samfunnsanalyse for Verdal og Levanger, se denne [lenka](#).

- **Hvor bor pensjonistene i Verdal?**

I 2015 var det bosatt 2293 pensjonister (67 år ->) i Verdal kommune, se kart:

Sentrum består av Øra, Ørmelen, Baglan, Ydsedalen, Forbereg totalt 1549 pensjonister bor i dette området. Kommunestyret i Verdal har bestemt at Verdal kommune har to sentrum: Øra og Vuku. Telles Stiklestad (som vist på kartet omfatter Vuku) med, bor totalt 1.901 pensjonister i de to sentrumsområdene.

Befolkningsfortetting i sentrum gir grunnlag utvikling av effektive hjemmetjenester.

- **Tilgangen på arbeidskraft framover.**

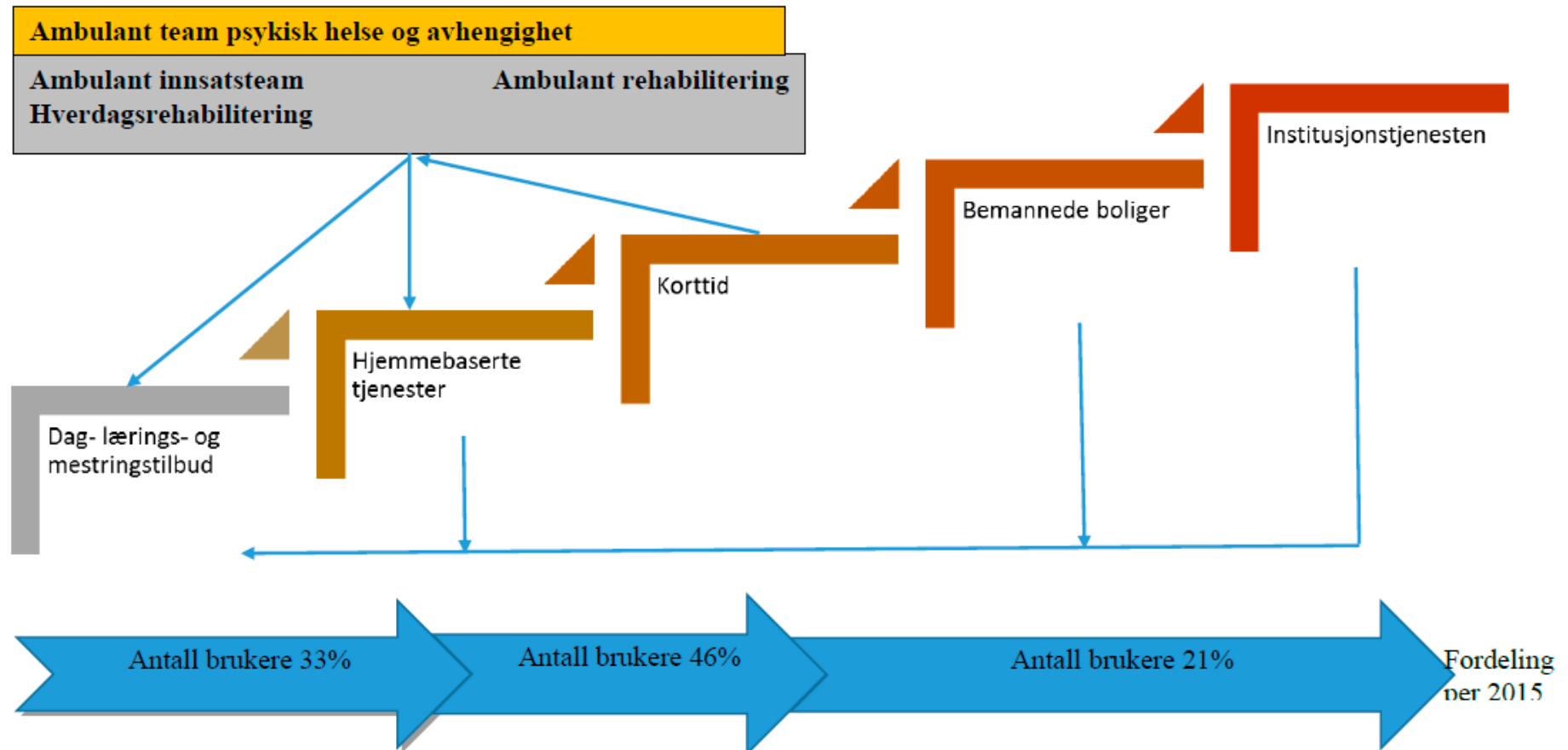
I 2016 er det 4 yrkesaktive per pensjonist i Verdal. I 2040 vil det være 2,56 yrkesaktiv per pensjonist. «Aldersbæreevnen» svekkes, og vil være en av de største utfordringene for helse og omsorgstjenestene framover med tanke på rekruttering. Av den grunn er det viktig å gjennomføre omstilling og endring av tjenestetilbudet slik at kommunen kan utnytte ressursene på en best mulig måte.

- **Kommunens økonomiske situasjon fram i tid**

Slik nasjonens økonomi ser ut til å utvikle seg framover, er det ingen grunn til å tro på en økonomisk vekst som kan opprettholde dagens kostnadsnivå på helsetjenestene. Det legges opp til nytt inntektssystem for kommunene framover, og den pågående kommunereformen vil virke inn på hvordan den økonomiske situasjonen blir.

Verdal kommune kan ikke påregne bedre økonomisk handlingsfrihet i årene framover fra eksterne faktorer. Endret handlingsrom må komme som følge av kommunens egne prioriteringer.

2. Omsorgstrappa i Verdal kommune

Alle tjenester som tilbys skal ha som mål at brukeren skal klare seg best mulig, og til enhver tid befinne seg på riktig nivå i helse- og omsorgstrappa.

Første trappetrinn omhandler dag-, lærings- og mestringstilbud. Dagtilbud omfatter tilbud til brukere som har behov for en daglig aktivitet ut fra funksjonsnivå og interesse. Dag- lærings- og mestringstilbud har brukere og pårørende i et helsefremmende perspektiv i fokus. Målet med opplæringen er endring av brukerens kunnskaper og holdninger på ferdighets- og følelsesmessig plan. Brukermedvirkning og dialog er sentralt

Hjemmebaserte tjenester er andre trappetrinn i omsorgstrappa. Det omfatter hjemmesykepleie og praktisk bistand til innbyggere som har behov for slik bistand. Kommunens helse og omsorgstjenester bidrar til at den enkelte innbygger i størst mulig grad kan greie seg selv i dagliglivet. Tildeling av hjemmebaserte tjenester tar utgangspunkt i den enkeltes ressurser, og utføres i innbyggerens hjem.

Tredje trinn i omsorgstrappa omfatter korttidsplasser. Korttidsplass i sykehjem er tjenester til personer som i en tidsbegrenset periode har omfattende pleiebehov som følge av akutt svikt eller sykdom, eller som i en overgangsperiode trenger trening/gjenopptrening. Tilbudet kan være rullerende, det vil si at personen vekselvis bor hjemme og på sykehjem. Eksempler på korttidsopphold er rehabiliteringsopphold, trygghetsopphold, avlastningstilbud for pårørende, opphold i lindrende enhet, opphold for personer med smitte.

Bemannede boliger er fjerde trinn i omsorgstrappa. Det er boliger som er tilrettelagt for pleie- og omsorgsformål med fast tilknyttet personell hele eller deler av døgnet. Den som bor i omsorgsbolig betraktes som hjemmeboende og betaler husleie og andre utgifter selv. Eksempler på omsorgsbolig med personell deler av døgnet er trygghetsboligene lokalisert på Ørmelen, og omsorgsboliger med personell hele døgnet er lokalisert i Vuku.

Institusjonstjenesten er femte trinn i omsorgstrappa og omfatter Verdal og Ørmelen bo- og helsetun. På bo- og helsetunene gis et samlet tilbud for både bolig, pleie og omsorgstjenester (heldøgns opphold). Bo og helsetunene har oppgave både som helseinstitusjon for aktiv behandling og et hjem for pleietrengende som ikke kan bo hjemme. Sykehjem er en lovregulert boform som kommunene er pålagt å ha.

Ambulante (flyttbare) team innen rehabilitering, psykisk helse og avhengighet er under oppbygging i Verdal kommune.

Første trinn i omsorgstrappa skal omfatte brukere som har tildelt tjenester i trinn 2, 4 og 5 i trappa.

Kommunedelplan helse og velferd «Folk ska bli hjølpin» sin strategi, er å forsterke innsatsen på folkehelse og dreie ressursen mer over i tidlig innsats for slik å bidra til egenmestring. De to første trinnene i omsorgstrappa gjenspeiler dette. Endringene som pågår har som mål å dreie innsatsen slik at innbyggerne i større grad kan greie seg selv.

3. Innspill fra folkemøte 4.april 2016

Verdal kommune inviterte til folkemøte 4.april 2016 hvor målet var å få innspill fra innbyggerne om deres behov for framtidig helse og omsorgstjenester. Møtet var lagt opp

slik at deltagerne ble utfordret på å si sin mening om konkrete problemstillinger knyttet til omsorgstrappa. Ca 50 deltakere møtte. Deltakerne ble utfordret til å si sin mening om hva de mener er:

- et godt nok tjenestetilbud framover,
- hvilke behov det er for dag-, lærings- og mestringstilbud,
- hvilke hjemmetjenester og korttidsplasser det er behov for,
- hvilke boformer og tjenestetilbud som må ytes i botilbudene framover

I denne saken er innspillene knyttet til boformer og tjenestetilbud som må ytes i boligene oppsummert.

Ulike boformer:

- Eldre kjøper bolig selv som de planlegger å bo i så lenge som mulig.
- Bo hjemme lengst mulig.
- Heldøgns boliger med bemanning må prioriteres.
- Det er ikke behov for flere boliger uten bemanning.
- Mange eldre har sammensatte helseutfordringer, noe som fører til et behov for spesialisert pleie og oppfølging som krever institusjonsplasser i tillegg til omsorgsboliger.
- Verdal kommune mangler per i dag bofellesskapet som gir trygghet og tilgang til hjelp etter behov.
- Positivt med bemannede boliger, men erfaringer tilsier at eldre kommer inn i boligene for sent – nyttiggjør seg ikke fasilitetene. Usikker på kontinuiteten i døgnbemanningen med erfaring fra at nattvakter har tatt bort.
- Må få tilbud om bolig tidlig nok – men terskelen har vært for høy fram til nå – denne må senkes.
- Det stilles spørsmål om heldøgns boliger er egnet for demente og de som er dårligst?
- Par som er på samme stadiet må få felles bolig (bolig i lag).
- Boligene må være universelt utformet så det dekker alle sine behov. Unngå tilspissinger mellom hver enkelt bruker / brukergrupper. Boliger tilpasset i forhold til hjelpemidler
- Boliger må bygges i nærområdet slik at sosiale nettverk opprettholdes
- Bra at egnede omsorgsboliger ligger fysisk nært institusjonene – bruke fasiliteter som ligger knyttet til institusjonen.
- Ønsker å slippe å bevege seg utendørs når det er mørkt og glatt – innendørs tilgjengelighet til fasiliteter en har behov for.
- Ønsker små bofellesskap, og ikke dobbeltrom.
- Boligene må være små og oversiktlige slik at det er enkelt å finne fram
- Har for lite sykehjemsplasser i dag.
- Det må være nok plasser til demente i sykehjem
- Omsorgsboliger passer ikke til alle, noen må ha institusjonsplass.
- Industriarbeideren lever kortere og har behov for andre tilbud.
- Behovet må styre antall plasser, ikke statistikk.
- Behov for plasser for palliativ behandling i årene framover

Tjenestetilbudet i de ulike boformene:

- Må være bedre samhandling mellom deltjenester og spesialisthelsetjenester

- Tjenester oppleves som fragmenterte og lite sammenhengende – mangler redskap og system for å kvalitetssikre dette
- Døgnvakt, sikre legetjeneste, trimrom, sosial arena, felles kjøkken (felles måltider), ønsker frivilligheten inn i omsorgsboligene
- Må være nok kompetanse på akutt plasser til å ivareta brukere i kommunen i stedet for innleggelse i sykehus
- Nettverkstilkobling, bruk av teknologi
- Tilgang på frisør og fotpleie
- Tverrfaglige tjenester som f.eks fysioterapi, aktivitetstilbud, kulturelle aktiviteter
- Få mulighet til å gjøre det en klarer, lengst mulig (av personlig og praktisk bistand) få hjelp når funksjoner svikter.
- Ulike trygghetstiltak i boligen er viktig.

4. Dekningsgrad og boligbehov

	Årlig					5-års intervall				
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2025	2030	2035	2040
Omsorgsbolig	18	18	18	61	61	61	74	142	184	202
Sykehjemsplasser	113	99	89	89	89	89	89	89	89	89
Totalt antall plasser	131	117	107	150	150	150	163	231	273	291
Dekningsgrad %	21,9	19,5	17,9	25	24,4	24	20	20	20	20
Befolkningsframskriving 80+	598	599	596	603	614	623	818	1158	1367	1458
Antall plasser v/27% dekning	160	160	160	161	165	168	220	312	369	393
Antall plasser v/25% dekning	149	149	149	150	153	155	204	289	341	364
Antall plasser v/20% dekning	120	120	120	121	123	124	163	231	273	291
Avvik 27% dekning	-29	-43	-53	-11	-15	-18	-57	-81	-96	-102
Avvik 25% dekning	-18	-22	-42	0	-3	-5	-41	-58	-68	-73
Avvik 20% dekning	11	-3	-13	+19	+17	+16	0	0	0	0

Antallet sykehjemsplasser i denne oversikten står fast i perioden 2017 - 2040. Det er mange usikre faktorer i dette anslaget, men det gir et bilde av hvilke utfordringer kommunen står overfor. Dekningsgrad er antall tjenesteplasser delt på antall innbyggere over 80 år.

Alternativ a – 20% dekning 2020 - 2030

124 (behovet 142 – 18 omsorgsboliger kommunen allerede har=124) omsorgsboliger innen 2030, betyr en utbygging tilsvarende 6448 kvm. Husbanken operer med en anleggskostnad per plass på 3 060 000 2016 kroner. Det betyr for Verdal kommune sin del en brutto kostnad på 379 mill kr. Husbanken yter tilskudd på ca 1,6 mill per plass, noe som vil bety et netto låneopptak på 181 mill kr.

Alternativ b – 25% dekning 2020 - 2030

Det er behov for å bygge 182 nye omsorgsboliger med mulighet for heldøgns omsorg på 25% dekning i 2030. Dette omfatter en utbygging tilsvarende 9464 kvm. Husbankens anleggskostnad i 2016 kroner betyr for Verdal kommune sin del brutto kostnad på

556,9 mill kr. Med husbankens tilskuddsordning, betyr det et netto låneopptak på 265,7 mill kr.

Alternativ c – 27% dekning (nasjonal norm) 2020 - 2030

Det er behov for å bygge 205 nye omsorgsboliger med mulighet for heldøgns omsorg på 27% dekning i 2030. I antall kvadratmeter er det behov for en utbygging tilsvarende 10.660 kvm. Dette betyr en brutto kostnad på 627,3 mill kr, når Husbankens anleggskostnad (2016 kroner) legges til grunn. Med husbankens tilskuddsordning betyr det et netto låneopptak 299,3 mill kr. Nasjonal norm er tallet på omsorgsplasser sett i forhold til antall eldre 80 år og over, jf Omsorgsplan 2015.

I tillegg er det behov for å legge til rette for boliger til andre brukergrupper, som personer med komplekse psykiske lidelser og avhengighetsproblematikk. Behovet for boliger hos disse brukergruppene vil øke i årene framover, særlig med tanke på at ansvaret for kronikere overføres fra spesialisthelsetjenesten til kommunene. Per i dag har Verdal kommune 99 brukere som har slikt behov.

Brukere med funksjonshemninger og psykisk utviklingshemmede og andre som av ulike årsaker må ha tilgang til kommunal bolig med personalbase omfatter i dag 39 innbyggere. Det er grunn til å anta at denne brukergruppen vil følge den generelle befolkningsøkningen. Utbygging av boliger for denne brukergruppen må skje i små og tette miljø med relativt få beboere per enhet (jf Husbankens retningslinjer). Dette vil bety en utfordring både økonomisk og personellmessig, og kommer i tillegg til økningen i antall omsorgsboliger.

Behovet for omsorgsboliger fram mot 2020 er størst blant eldre med kognitiv svikt (når en del av hjernen er skadet). I gjennomgangen av institusjonstjenesten sommeren 2015, ble det vurdert at 30 langtidsbeboere med kognitiv svikt hadde behov for andre boformer enn institusjon. Det er behov for å utvikle boformer som er særlig egnet for denne målgruppen.

Vurdering:

Nasjonale føringer er at flest mulig skal kunne bo hjemme lengst mulig, og når det ikke lenger er mulig å bo hjemme, så skal man få bo i et mest mulig hjemmelignende miljø. Dette er essensen i de pågående endringsprosessene. Flere som deltok på folkemøtet 4.april støtter dette perspektivet.

Etter rådmannens vurdering må utbygging av boliger med mulighet for døgnbemanning skje i flere trinn fram mot 2040. Gitt at SSB sin framskrivningsprognose holder stikk, er det behov for jevnlig vurdering av hva innbyggernes behov er for helse og omsorgstjenester er, hvordan rekrutterings-mulighetene blir framover og hvordan den økonomiske situasjonen i landet utvikler seg.

Trinn 1

I perioden fra 2020 til 2025 bør dekningsgraden ligge på 20%, slik det er beskrevet i alternativ a. Begrunnelsen for dette er at de øvrige omstillinger i helse og

omsorgstjenesten som pågår, skal ta ut de effekter som understøtter den enkelte innbygger i å bo lengst mulig i sitt eget hjem og få sitt tjenestetilbud der. Oversikten over hvor pensjonistene i Verdal bor per 2015, viser at omstillingene som pågår, er viktig for å tilpasse tjenestetilbudet slik at tjenestetilbudet understøtter det å bo lengst mulig i eget hjem i alle aldersgrupper.

Det kortsiktige behovet er bygging av omsorgsboliger med heldøgns bemanning for demente. Boligene som skal bygges, må bli en del av Ørmelen bo og helsetun, slik at det skapes et bo- og institusjonsmiljø som er tilrettelagt for denne målgruppen. Slik rådmannen ser det er det behov for å bygge 43 boliger med heldøgns bemanning i 2018. Tiltaket vil gi bedre tjenestetilpasning for målgruppen, og styrke fleksibiliteten i å gi rett tjeneste til rett tid for den enkelte bruker, jamfør omsorgstrappa. Utbyggingen tilsvarer en dekningsgrad på 25% i 2018, for så å reduseres til 20% som følge av vekst i antall 80+ fram mot 2025 og årene etter. Denne tilpasningen er viktig for å sikre denne målgruppen et helhetlig tilbud, særlig med tanke på det å bo mest mulig selvstendig i et omsorgsmiljø som er tilpasset deres grad av kognitiv svikt.

Driftsøkonomisk er sykehjemsplasser dyrest å drive, og valget om å øke antall omsorgsboliger med heldøgns omsorg, gir kommunen større handlingsrom i bedre tjenestetilpasning og kompetanseutvikling i tjenestene.

Trinn 2

Etter rådmannens vurdering må det gjøres ny vurdering om hva som er riktig dekningsgrad i botilbudene for aldersgruppa 80+ i løpet av 2021 - 2022. Som framskrivningsprognosene viser, vil det fram mot 2040 være en sterk økning i antallet 80+ og 90+ i 2040. Som følge av den demografiske endringen i tiåret 2025 - 2035 kan det være behov for å bygge flere behandlingsplasser i institusjon.

Oppnevning av samarbeidsutvalg for bo- og helsetunene

Saksbehandler: Anne Kari Haugdal E-post: anne.kari.haugdal@verdal.kommune.no Tlf.: 74048572	Arkivref: 2016/2442 - /
--	-----------------------------------

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Komit� mennesker og livskvalitet	13.04.2016	17/16
Verdal formannskap	14.04.2016	39/16
Verdal kommunestyre		

Rådmannens innstilling:

1. Verdal kommunestyre vedtar å opprette Samarbeidsutvalg ved bo og helsetunene i Verdal kommune for beboere som er tildelt langtidsplass fra 01.01.2017.
2. Rådmannen bes innarbeide kostnadene ved opprettelse av Samarbeidsutvalg ved bo og helsetunene i budsjett og  konomiplan 2017-2020.

Vedlegg:

Ingen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

I kommunestyrets vedtak i sak PS 112/15 ble det besluttet å opprette samarbeidsutvalg ved de to bo og helsetunene i kommunen, etter mal fra barnehage/skole.

Formål

Samarbeidsutvalget opprettes for å ivareta beboere som har langtidsplass og deres rettigheter, og skal være et organ for god dialog med avdelingslederen og virksomhetslederen knyttet til driften av bo og helsetunet. Samarbeidsutvalget skal arbeide for at bo og helsetunene blir et godt hjem for langtidsbeboerne, og at det tilrettelegges for ulike hjemlige uttrykk.

Arbeidsområde

Samarbeidsutvalgene sorteres til Komitè mennesker og livskvalitet, og er rådgivende organ for komiteen. Samarbeidsutvalgene skal søke samarbeid med lokale frivillige organisasjoner.

Sammensetning

Samarbeidsutvalget skal ha fra 7-9 medlemmer med personlige varamedlemmer Alle medlemmer har tale-, forslags- og stemmerett. Følgende skal være representert:

- 1 representant fra Eldrerådet
- 1 representanter fra den lokale pårørendeforeningen
- 1 representant fra beboerne
- 1 representanter fra arbeidstakerne
- 2 representanter fra lokale lag og foreninger
- 1 avdelingsleder tilknyttet det lokale bo og helsetunet

Valg

De kommunale representantene og representanter fra lokale lag og foreninger i samarbeidsutvalgene, oppnevnes av Komitè mennesker og livskvalitet for 2 år av gangen.

Forslag til representanter skjer på følgende vis:

- Brukerforeningene ved bo og helsetunene foreslår brukerrepresentant
- Pårørendeforeningen foreslår en representant
- De ansattes organisasjoner foreslår en representant
- Lokale lag og foreninger foreslår to representanter
- Virksomhetsleder for institusjonstjenesten foreslår avdelingsleder
- Eldrerådet foreslår en representant

Konstituering

Samarbeidsutvalget konstituerer seg selv med valg av leder og nestleder. Rådmannen eller den han bemyndiger, gis fullmakt til å oppnevne nye representanter ved frafall i perioden, etter forslag fra den respektive gruppen. Utvalgets sekretær skal påse at slike møter holdes første gang etter at et nytt kommunestyre er konstituert.

Mandat

Samarbeidsutvalget sitt mandat er:

- Ivareta medvirkning og innflytelse fra brukerne
- Bidra til god kvalitet på tjenestene for brukerne innenfor institusjonens økonomiske rammer
- Ta initiativ til, og bidra til å få gjennomført velferds- og trivselstiltak for brukerne og de ansatte
- Fungere som høringsinstans i saker som direkte eller indirekte angår brukerne
- Være rådgivende organ for ledelsen
- Disponere gavemidler som blir gitt til institusjonen

Møter

Samarbeidsutvalgene skal holde minimum 4 møter per år. Møte innkalles av leder, eller når minst tre av medlemmene i utvalget krever det. Innkalling skjer skriftlig med en ukes

varsel. Virksomhetsleder for institusjonstjenesten har møte- og talerett. I samråd med samarbeidsutvalgets leder kan andre innkalles til møtene. Det skal føres møtebok, og referat fra møtene skal sendes Komitè for mennesker og livskvalitet.

Sekretariat

Avdelingsleder eller den samarbeidsutvalget oppnevner av utvalgets medlemmer, er sekretær for utvalget.

Økonomiske forhold

Kostnadene forbundet med samarbeidsutvalgene innarbeides i Institusjonstjenestens budsjett og økonomiplan 2017 - 2020.

Vurdering:

Rådmannen vurderer opprettelse av samarbeidsutvalg som hensiktsmessig for å etablere gode arenaer for medvirkning og informasjonsutveksling mellom fagmiljøene på bo og helsetunene og beboere, pårørende, elderrådet, frivillig lag og organisasjoner.

Samarbeidsutvalgene skal være bindeleddet mellom beboere/pårørende og Komitè mennesker og livskvalitet, slik at brukere/pårørende sikres medvirkning i politiske saker som påvirker deres tjenestetilbud.

I og med at kostnadene for opprettelse av samarbeidsutvalgene ikke er innarbeidet i årets budsjett, vurderer rådmannen at oppnevning av medlemmer til Samarbeidsutvalgene skjer høsten 2016, og trer i kraft fra 01.01.2017.

Søknad om kommunalt lån som forskuttering av spillemidler til Verdal Motorsenter (Kvernmo Motor SA)

Saksbehandler: Frode Strand E-post: frostr@verdal.kommune.no Tlf.:	Arkivref: 2007/9513 - /243
---	--------------------------------------

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Komit� mennesker og livskvalitet	13.04.2016	15/16
Verdal formannskap	14.04.2016	40/16
Verdal kommunestyre		

Rådmannens innstilling:

1. Verdal Motorsenter (Kvernmo Motor SA) innvilges et lån på kr 1 000 000,- til 0,50 prosent rente over gjennomsnittlig kommunal rente, som forskudd på spillemidler.
2. Lånet finansieres ved bruk av lånemidler.
3. Lånet nedbetales senest i takt med utbetaling av spillemidler til anlegget.

Vedlegg:

Søknad fra Kvernmo Motor SA, datert 13.03.2016.

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

Det vises til vedlagt søknad fra Verdal Motorsenter (Kvernmo Motor SA) av 13. mars 2016. Søknaden gjelder kommunalt lån som forskuttering til spillemidler på kr 1 000 000,-.

Verdal Motorsenter har tidligere fått forskuttering/lån til spillemidler av Verdal Kommune pålydende kr 5 000 000,- for følgende prosjekt i motorsportanlegget:

- 1) Bilcross (ikke del av lånet)
- 2) Depot
- 3) Drifting/ gatebil
- 4) Street legal/ Drag
- 5) Rallycross
- 6) Lysanlegg (ikke ferdigstilt, men under bygging)

Disse prosjektene er i dag ferdigstilte og godkjente (med unntak av pkt 6 som er berammet

ferdigstilt i løpet av 2016). Prosjektrengskapene er ferdige og godkjente av Verdal kommune

og KomRev. Prosjektene ligger nå i kø for tildeling av spillemidler.

Så fort Kvernmo Motor SA får tildelt spillemidler, vil tilbakebetaling av tidligere lån pålydende kr 5 000 000,- bli gjennomført.

Denne søknaden gjelder to nye prosjekt som de ønsker å få ferdigstilt til den offisielle åpningen den 18.06.2016. Prosjektene er:

- 1) Garderobebygg
- 2) Hus for vedlikeholds- drift- og idrettsmateriell

Disse prosjektene er de godt i gang, men for å kunne bli ferdig til den offisielle åpningen 18 juni 2016 av anlegget trenger de dette lånet. Norsk Motorklubb (NMK) har også 100 årsjubileum i 2016 og Verdal Motorsenter er et av 6 anlegg i Norge som har blitt tildelt et arrangement den 18 og 19 juni 2016 for å markere 100 års jubileet. Dette vil være en fin anledning for å få vist frem et av Norges fineste flerbruks anlegg for motorsport.

Det er stort etterslep på spillemiddeltildelingen i Nord Trøndelag, og det tar således lang tid fra det søkes første gang til midlene blir tildelt – erfaringsmessig pr i dag ca 5 år.

Alternativt må de ta opp banklån. Det vil medføre krav om kommunal garanti.

Tilbakebetalingen av lånet vil skje så fort Verdal Motorsenter får tildelt spillemidler. Prosjektene er allerede i køen for tildeling av spillemidlene og vil derfor ikke føre til noen

risiko for Verdal Kommune med tanke på tilbakebetalingen av dette lånet.

Med dette beløpet vil de være i stand til å ferdigstille anlegget på kort tid. Det gir muligheter for å komme i gang med drift av hele anlegget raskt, noe som gir muligheter til å generere inntekter på anlegget.

Ut fra erfaringstall på tilsvarende anlegg har Kvernmo Motor SA beregnet at det de to første årene anlegget er i full drift vil være et inntektspotensial på 0,7 mill. kroner i Verdal Motorsenter. Deretter er det et potensiale på 1,5 mill. kroner pr driftsår. (se tabell)

Dette er inntekt på større og mindre arrangementer på bilbanene gjennom et helt år. I tillegg kommer inntekter fra utleie klubbhus, arrangementer for motocross, snøscooter, enduro m.m. De største inntektskildene er gatebilløp (drifting) og landsfinaler i bilcross.

År	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Kr i mill.	0,7	0,7	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5

Vurdering:

Det er en utfordring at det er så lang ventetid fra søknad får idrettsfunksjonell forhåndsgodkjenning og det søkes første gang og til spillemidler blir innvilget. Mange utbyggere må skaffe mellomfinansiering slik at de kan få realisert anleggene innen rimelig tid etter at det er prosjektert, de fleste i form av banklån.

I denne saken mener rådmannen det er et viktig argument at kommunen i sin tid tok initiativet til prosjektet. Videre er det viktig at Kvernmo Motor SA får ferdigstilt anlegget slik at de har muligheter til inntekter.

Rådmannen har fortsatt forventninger om at anlegget skal bidra i forhold til de samfunnsmessige interessene som ble skissert i innledende faser av prosjektet. Dette gjelder i forhold til å generere næringsmessige verdier, men ikke minst som et positivt bidrag til et mangfoldig ungdomstilbud i kommunen og spesielt opp mot bil- og motorinteresserte ungdommer.

Etter en samlet vurdering har rådmannen kommet fram til at det anbefales at kommunen yter et lån til Kvernmo Motor SA på kr 1 000 000,-.

Lånet nedbetales senest i takt med utbetalinger av spillemidler for anlegget.

Det er vesentlig at kommunen med denne saken ikke danner et prinsipp om at alle spillemiddelsøkere kan få mellomfinansiering i form av kommunalt lån. Rådmannen vil i løpet av vår - sommer 2016 fremme en sak til politisk behandling for hvilken praksis vi skal ha i forbindelse med forespørsler fra lag og foreninger. Vi ser at det er stor aktivitet i Verdal på anleggsutvikling i forhold til idrett, leik og aktivitet noe som er veldig positivt. Antallet spillemiddelsøknader øker, utfordringen er at det er stort etterslep på utbetalinger i spillemiddelordningen ca 5år. Dette gir lag og foreninger utfordringer i forhold til mellomfinansiering på prosjekter.

Vilkår for salgs- og skjenkebevillinger for bevilingsperioden 2016-2020

Saksbehandler: Line Therese Ertsås E-post: line.ertsas@verdal.kommune.no Tlf.: 74048250	Arkivref: 2016/1938 - /
--	-----------------------------------

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Verdal formannskap	14.04.2016	41/16
Verdal kommunestyre		

Rådmannens innstilling:

Verdal kommunes vilkår knyttet til alkoholbevillinger for perioden 2016-2020 (utover de saklige vurderingene som kan gjøres i henhold til [alkoholovens § 1-7a](#)):

- Skjenkebevillinger må være naturlig knyttet virksomhetens bransje, altså til restaurant- og næringsmiddelvirksomhet, så som hoteldrift, restauranter, kafeer, puber, diskotek, m.v. Innehav av skjenkebevilling skal kunne ansees som naturlig tillatt ut fra virksomhetens bransje og omsetningsforhold.
- Det skal være 16 års aldersgrense ved offentlig fest (der det er søkt om skjenkebevilling)
- Alkoholholdig drikk skal tildekkes ved salgstidens slutt.
- Det skal være rusfrie soner i samfunnet (bl.a. i trafikken, under svangerskap, idrettsarrangementer og familietilstelninger/arrangement rettet mot familier med mindreårige barn).

Ved enkelanedninger:

- Det gis ikke bevilling ved idrettsarrangement.
- Det skal være 16 års aldersgrense ved offentlig fest (der det er søkt om skjenkebevilling)
- Bevilling skal gis til en enkelt bestemt anledning, og vil ikke bli gitt til arrangement fra samme søker eller søkersted som minner om fast drift.

Den generelle skjenketiden i Verdal kommune videreføres i samsvar med kommunestyrets vedtak i sak 90/08 slik:

- For brennevin (alkoholholdig drikk gruppe 3): Fra kl. 13.00 til kl. 01.00
- For øl og vin (alkoholholdig drikk gruppe 1 og 2) Fra kl. 08.00 til kl. 02.00.

For skjenkesteder som ønsker innskrenket skjenketid må dette selvfølgelig imøtekommes.

Utendørs skjenking har samme skjenketider som innomhus.

Salgstider for bevillingsperioden 2016-2020 (en videreføring av kommunestyrets vedtak i sak 44/12 – unntatt fra salg valgdager – som det nå åpnes for):

Salgstider alkoholholdig drikk i butikker:

Ukens fem første hverdager (mandag-fredag).
Fra kl. 08.00 og fram til kl. 20.00.

På dager før søn- og helligdager.
Fra kl. 08.00 og fram til kl. 18.00.

Unntatt er dagen før Kristi Himmelfartsdag hvor det kan selges eller utbringes øl til kl. 20.00.

Påske-, pinse-, jul- og nyttårsaften.
Fra kl. 08.00 og fram til kl. 16.00.

På søn- og helligdager, 1. og 17. mai og skal det ikke skje salg eller utlevering av øl.

Vedlegg:

Ingen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Kommunestyresak 44/12.

Saksopplysninger:

Det følger av [alkoholovens § 1-6](#) at kommunal bevilling av salg av alkoholholdig drikk med høyere alkoholinnhold enn 4,7 volumprosent kan gis for 4 år av gangen, og med opphør senest 30. september året etter at nytt kommunestyre tiltrer. Kommunal bevilling til salg av annen alkoholholdig drikk kan også gis for perioder inntil 4 år, og med opphør senest 30. september året etter at nytt kommunestyre tiltrer.

Politirådet har ingen merknader til at gjeldende vilkår for salgsbevilling og skjenkebevilling videreføres for neste bevillingsperiode.

Det skal også vurderes salgs- og skjenketider for bevillingsperioden. Følgende gjelder for skjenking for inneværende bevillingsperiode (vedtatt av kommunestyret i sak 44/12):

Ytre skjenketider

- øl/rusbrus/vin: fra kl. 08.00 til kl. 02.00.
- brennevin: fra kl. 13.00 til kl. 01.00.

I henhold til [§ 15 i Serveringsloven](#) kan serveringssteder/skjenkesteder holdes åpent fra kl. 06.00 til kl. 01.00 med mindre kommunen fastsetter annet i forskrift.

Forskrift for serveringssteder/skjenkesteder i Verdal kommune vedtatt av kommunestyret i møte 15.12.1997 har slik ordlyd:

"Serveringssteder i Verdal kommune kan holdes åpent fra kl. 06.00 til kl. 02.30."

Denne forskriften trådte i kraft fra 1. januar 1998.

[Alkoholoven § 4-4](#), nest siste ledd fikk følgende bestemmelse gjeldende fra 1. januar 1998:

"Konsum av utskjenket alkoholholdig drikk må opphøre senest 30. minutter etter skjenketidens utløp."

Denne bestemmelse gjorde det nødvendig å se skjenkestedets åpningstid i medhold av Serveringsloven og skjenketid etter Alkoholoven i sammenheng.

Derfor vedtok kommunestyret i møte 15. desember 1997 følgende generelle skjenketider i Verdal kommune gjeldende fra 1. januar 1998:

Skjenketid for øl og vin:

Fra skjenkestedets åpningstid, tidligst fra kl. 08.00 til kl. 02.00. Skjenketid for brennevin: Fra kl. 13.00 til kl. 01.00.

En gjør for ordens skyld merksam på § 4-4 i Alkoholoven som har følgende bestemmelse om skjenketider for alkoholholdig drikk:

"Skjenking av alkoholholdig drikk gruppe 3 kan skje fra kl. 13.00 til 24.00. Skjenking av annen alkoholholdig drikk kan skje fra kl. 08.00 til 01.00.

Kommunestyret kan generelt for kommunen eller for det enkelte skjenkested innskrenke eller utvide tiden for skjenking i forhold til det som følger av første ledd.

Fastsatt skjenketid kan utvides for en enkelt anledning.

Skjenking av alkoholholdig drikk gruppe 3 er forbudt mellom kl. 03.00 og 13.00.

Skjenking av annen alkoholholdig drikk er forbudt mellom kl. 03.00 og 06.00."

Når det gjelder skjenketider har det er i løpet av bevillingsperioden kommet en del klager fra naboer til skjenkested i sentrum. Det retter seg spesielt mot at det sitter mange gjester utendørs og konsumerer alkoholholdig drikk og det generer en del støy. En måte å løse dette på kan være å begrense skjenketiden ute (i sentrum) til f.eks. til kl. 23.00.

Etter rådmannens mening er det fullt mulig å håndheve dette, med vakter ved dørene. Drøftingen bør etter rådmannens mening gå på om det i sentrum må aksepteres slik støy eller ikke. Dette spørsmålet blir opp til de folkevalgte å vurdere.

Salgstider:

[Alkoholovens § 3-7](#) har følgende bestemmelser for salg og utlevering av øl (alkoholholdig drikk gruppe 1):

«Salg og utlevering av alkoholholdig drikk gruppe 1 kan skje fra kl. 08.00 til kl. 18.00. På dager før søn- og helligdager skal salget opphøre kl. 15.00. Dette gjelder ikke dagen før Kristi Himmelfartsdag.

Kommunestyret kan generelt for kommunen eller for det enkelte salgssted innskrenke eller utvide tiden for salg i forhold til det som følger av første ledd. Salg og utlevering av drikk som nevnt i første ledd er likevel forbudt etter kl. 20.00 på hverdager, og etter kl. 18.00 på dager før søn- og helligdager unntatt dagen før Kristi Himmelfartsdag. Det kan bestemmes at salg ikke skal finne sted til bestemte tider på dagen eller på bestemte ukedager.

Salg og utlevering av drikk som nevnt i første ledd skal ikke skje på søn- og helligdager, 1. og 17. mai”

Her er det i løpet av bevillingsperioden vedtatt en endring i forhold til salg av alkoholholdig drikk på valgdag – som nå er tillatt. Rådmann vil derfor tilrå at det i Verdal kommune for kommende periode åpnes for salg av alkoholholdig drikk på valgdagen(e).

Følgende gjelder for salg av alkoholholdig drikk for *inneværende* bevillingsperiode (vedtatt av kommunestyret i sak 44/12):

Ukens fem første hverdager (mandag-fredag).

Fra kl. 08.00 og fram til kl. 20.00.

På dager før søn- og helligdager.

Fra kl. 08.00 og fram til kl. 18.00.

Unntatt er dagen før Kristi Himmelfartsdag hvor det kan selges eller utbringes øl til kl. 20.00.

Påske-, pinse-, jul- og nyttårsaften.

Fra kl. 08.00 og fram til kl. 16.00.

På søn- og helligdager, 1. og 17. mai og på stemmedagen for stortingsvalg, fylkestingsvalg, kommunestyrevalg og folkeavstemming vedtatt etter lov skal det ikke skje salg eller utlevering av øl.

Vurdering:

Rådmann tilrå på bakgrunn av ovenstående følgende vilkår knyttet til alkoholbevillinger for perioden 2016-2020 (utover de saklige vurderingene som kan gjøres i henhold til alkoholovens § 1-7a):

- Skjenkebevillinger må være naturlig knyttet virksomhetens bransje, altså til restaurant- og næringsmiddelvirksomhet, så som hotelldrift, restauranter, kafeer, puber, diskotek, m.v. Innehav av skjenkebevilling skal kunne ansees som naturlig tillatt ut fra virksomhetens bransje og omsetningsforhold.
- Det skal være 16 års aldersgrense ved offentlig fest (der det er søkt om skjenkebevilling)
- Alkoholholdig drikk skal tildekkes ved salgstidens slutt.
- Det skal være rusfrie soner i samfunnet (bl.a. i trafikken, under svangerskap, idrettsarrangementer og familietilstelninger/arrangement rettet mot familier med mindreårige barn.

Ved enkelanledninger:

- Det gis ikke bevilling ved idrettsarrangement.
- Det skal være 16 års aldersgrense ved offentlig fest (der det er søkt om skjenkebevilling)
- Bevilling skal gis til en enkelt bestemt anledning, og vil ikke bli gitt til arrangement fra samme søker eller søkersted som minner om fast drift.

Rådmannen for sin del sitter ikke inne med opplysninger og kjenner ikke til forhold som skulle tilsi endringer av gjeldende skjenketider i kommunen, utenom det som er kommentert under saksopplysninger. Saken er i tillegg tatt opp i Politirådet og det er heller ikke der innsigelser til at skjenketidene blir som før. Rådmannen vil derfor tilrå at den generelle skjenketiden i Verdal kommune videreføres i samsvar med kommunestyrets vedtak i sak 44/12 slik:

For brennevin (alkoholholdig drikk gruppe 3): Fra kl. 13.00 til kl. 01.00
 For øl og vin (alkoholholdig drikk gruppe 1 og 2) Fra kl. 08.00 til kl. 02.00.

For skjenkesteder som ønsker innskrenket skjenketid må dette selvfølgelig imøtekommes.

Utendørs skjenking har samme skjenketider som innomhus.

Videre tilrår rådmannen følgende salgstider for bevillingsperioden 2016-2020 (en videreføring av kommunestyrets vedtak i sak 44/12 unntatt av at det tillates salg av alkoholholdig drikk på valgdager):

Salgstider alkoholholdig drikk i butikker:

Ukens fem første hverdager (mandag-fredag).
 Fra kl. 08.00 og fram til kl. 20.00.

På dager før søn- og helligdager.
 Fra kl. 08.00 og fram til kl. 18.00.

Unntatt er dagen før Kristi Himmelfartsdag hvor det kan selges eller utbringes øl til kl. 20.00.

Påske-, pinse-, jul- og nyttårsaften.
Fra kl. 08.00 og fram til kl. 16.00.

På søn- og helligdager, 1. og 17. mai skal det ikke skje salg eller utlevering av øl.